

KNF

KOMISJA
NADZORU
FINANSOWEGO

RAPORT O STANIE RYNKU BROKERSKIEGO W 2016 ROKU

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
WARSZAWA, 2017 ROK.

SŁOWA KLUCZOWE: UBEZPIECZENIA, REJESTR BROKERÓW, UMOWA UBEZPIECZENIA OC BROKERA, BROKER, SKŁADKA LOKOWANA.

SYNTEZA

Sprawozdanie dotyczy brokerów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych prowadzących działalność na podstawie zezwoleń na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń i reasekuracji wydanych do dnia 31 grudnia 2016 roku i wpisanych do rejestru brokerów ubezpieczeniowych.

W roku ubiegłym wydano 86 zezwoleń w zakresie ubezpieczeń oraz 6 zezwoleń w zakresie reasekuracji. Ogólna liczba zarejestrowanych brokerów na dzień 31 grudnia 2016 roku wyniosła 1365. W okresie od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku dokonano 40 wykreśleń z rejestru brokerów ubezpieczeniowych. Największa liczba brokerów znajduje się w województwie mazowieckim, natomiast zdecydowanym liderem wśród miast najczęściej wybieranych na siedzibę jest Warszawa. Najmniejszą liczbę brokerów odnotowujemy natomiast w województwie świętokrzyskim.

W sprawozdaniu znajdują się informacje dotyczące zawierania przez brokerów umów obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania działalności brokerskiej. W roku ubiegłym brokerzy ponownie najwięcej umów zawarli z InterRisk Towarzystwem Ubezpieczeń Spółka Akcyjna Vienna Insurance Group.

Jednym z poruszonych zagadnień są przychody uzyskane przez brokerów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń. W ubiegłym roku zakłady ubezpieczeń wypłaciły brokerom prowizje o łącznej wartości 1 139 344 502 PLN. Z otrzymanych danych wynika, iż rynek brokerski odnotowuje stały wzrost przychodów z tego tytułu, a największe przychody osiągnięte zostały w województwie mazowieckim. Analizie poddano również składki lokowane przez brokerów w zakładach ubezpieczeń. Wartość ulokowanych składek w roku 2016 wyniosła ogółem 7 615 212 110 PLN. Pod względem wartości lokowanych składek, mimo znacznej liczby zakładów notyfikowanych, ponad 95% składek brokerzy ulokowali w zakładach ubezpieczeń z siedzibą w Polsce, a blisko 5% w zakładach zagranicznych. Najwyżej plasuje się Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna.

SPIS TREŚCI

1.	BROKERZY UBEZPIECZENIOWI.....	5
	Zezwolenia w zakresie ubezpieczeń oraz reasekuracji.....	5
	Liczba brokerów w Polsce.....	9
	Brokerzy prowadzący inną działalność poza brokerską.....	11
2.	UMOWY UBEZPIECZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ Z TYTUŁU WYKONYWANIA DZIAŁALNOŚCI BROKERSKIEJ.....	12
3.	PRZYCHODY UZYSKANE PRZEZ BROKERÓW Z TYTUŁU PROWIZJI OD ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ.....	14
	Średnie roczne przychody uzyskane przez brokerów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń.....	15
	Przychody brokerów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń według położenia geograficznego.....	16
4.	WIELKOŚĆ PROWIZJI WYPŁACONEJ PRZEZ ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ.....	18
5.	SKŁADKI ULOKOWANE PRZEZ BROKERÓW W ZAKŁADACH UBEZPIECZEŃ.....	19
6.	ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ, W KTÓRYCH BROKERZY LOKOWALI SKŁADKI..	22
7.	PODSUMOWANIE.....	25

1. BROKERZY UBEZPIECZENIOWI.

Broker jest pośrednikiem ubezpieczeniowym wykonującym czynności w imieniu lub na rzecz podmiotu poszukującego ochrony ubezpieczeniowej. Może nim być osoba fizyczna lub prawna, która po uprzednim spełnieniu szeregu warunków określonych w art. 28 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym, posiada wydane przez organ nadzoru zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej i jest wpisana do rejestru brokerów ubezpieczeniowych. Działalność brokera polega na zawieraniu lub doprowadzaniu do zawarcia umów ubezpieczenia, wykonywaniu czynności przygotowawczych do zawarcia umów ubezpieczenia oraz uczestniczeniu w zarządzaniu i wykonywaniu umów ubezpieczenia, także w sprawach o odszkodowanie, jak również na organizowaniu i nadzorowaniu czynności brokerskich.

Zezwolenia w zakresie ubezpieczeń oraz reasekuracji.

Do dnia 31.12.2016 r. zostało wydanych ogółem 2532 zezwoleń na wykonywanie działalności brokerskiej, w tym 2450 w zakresie ubezpieczeń (1700 osobom fizycznym i 750 osobom prawnym) oraz 82 w zakresie reasekuracji (odpowiednio: 19 i 63).

W 2016 roku wydano 92 zezwolenia w zakresie ubezpieczeń oraz reasekuracji, co stanowiło spadek o blisko 32% w stosunku do ogólnej liczby zezwoleń w roku poprzednim.

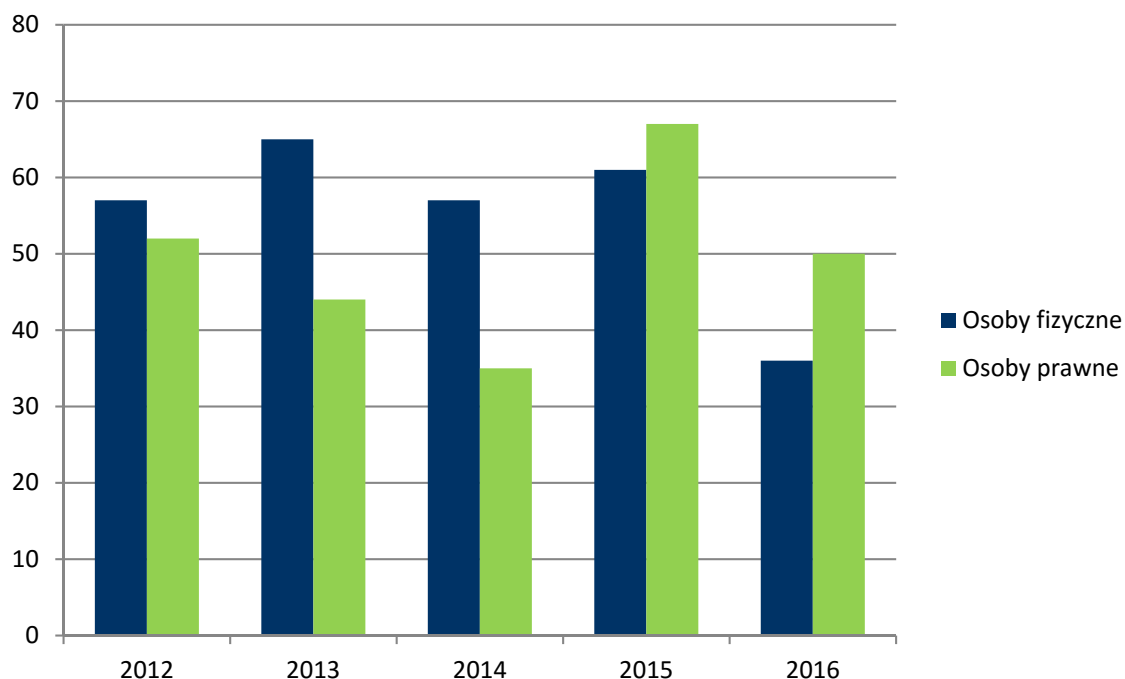
Znaczący odsetek wszystkich wydanych zezwoleń stanowiły zezwolenia brokerskie w zakresie ubezpieczeń – mianowicie aż 93%. Liczba wydanych w 2016 roku zezwoleń w zakresie reasekuracji wyniosła 6 i jest porównywalna z rokiem poprzednim.

Struktura podmiotowa wydanych w 2016 roku zezwoleń jest różna w przypadku zezwoleń w zakresie ubezpieczeń oraz reasekuracji. W przypadku pierwszej grupy nieznacznie więcej zezwoleń wydano osobom prawnym (58%). Natomiast w przypadku zezwoleń w zakresie reasekuracji zostało wydanych osobom prawnym aż 83% zezwoleń.

Poniższe tabele oraz wykresy przedstawiają liczby wydanych zezwoleń na wykonywanie działalności brokerskiej osobom fizycznym oraz prawnym, z uwzględnieniem podziału na brokerów posiadających zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń oraz reasekuracji.

Tabela 1. Liczba zezwoleń brokerskich w zakresie ubezpieczeń wydanych w latach 2012 – 2016.

	2012	2013	2014	2015	2016
Osoby fizyczne	57	65	57	61	36
Osoby prawne	52	44	35	67	50
Razem	109	109	92	128	86

Wykres 1. Liczba zezwoleń brokerskich w zakresie ubezpieczeń wydanych w latach 2012 – 2016.

W porównaniu do lat 2012-2015 liczba wydanych zezwoleń w zakresie ubezpieczeń w 2016 r. była wyraźnie niższa, spadek w porównaniu do roku 2015 r. wyniósł 33%. Spadek liczby wydanych zezwoleń dotyczy zarówno osób prawnych (o 25%) jak i osób fizycznych (41%).

Tabela 2. Liczba wydanych zezwoleń w zakresie reasekuracji w latach 2012 – 2016.

	2012	2013	2014	2015	2016
Osoby fizyczne	1	3	2	1	1
Osoby prawne	5	4	2	6	5
Razem	6	7	4	7	6

Warto zauważyć, iż w 2016 roku mimo, iż liczba zezwoleń wydanych ogółem była niższa niż w roku ubiegłym to liczba wydanych zezwoleń w zakresie reasekuracji utrzymała się na tym samym poziomie.

W roku 2016 dokonano **40** wykreśleń z rejestru brokerów ubezpieczeniowych, w tym wykreślono **23** osoby fizyczne i **17** osób prawnych. W większości podmioty te wykonywały działalność brokerską w zakresie ubezpieczeń.

Poniższa tabela wskazuje strukturę przyczynową wykreśleń z rejestru brokerów dokonanych w 2016 roku.

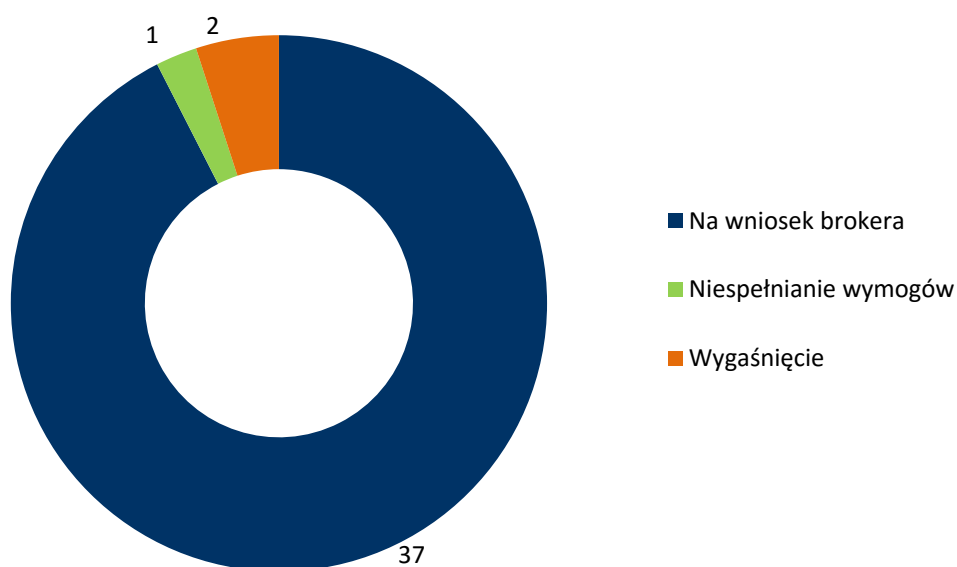
Tabela 3. Liczba wykreśleń brokerów z rejestru w 2016 roku.

Przyczyna wykreślenia	Liczba wykreśleń z rejestru
Cofnięcie zezwolenia na wniosek brokera	37
Zezwolenia cofnięte z powodu niespełniania wymogów niezbędnych do wykonywania działalności, określonych w przepisach prawa	1
Zezwolenia cofnięte z powodu naruszenia przepisów prawa	0
Wygaśnięcie zezwolenia	2
Razem	40

Wykreślenie brokera ubezpieczeniowego z rejestru brokerów ubezpieczeniowych na skutek cofnięcia zezwolenia na wniosek brokera stanowiło zdecydowaną większość, mianowicie 92,5% wszystkich wykreśleń dokonanych w 2016 roku. Ponad połowa spośród wskazanych wykreśleń dotyczyła osób fizycznych – 57,5%. W zakresie reasekuracji odnotowano jedno wykreślenie, które dotyczyło osoby fizycznej oraz dwa, które dotyczyły osób prawnych.

W 2016 r. dokonano jednego wykreślenia z listy brokerów na skutek cofnięcia zezwolenia z uwagi na niespełnianie wymogów niezbędnych do wykonywania działalności brokerskiej określonej w przepisach prawa, które zostało dokonane na rzecz osoby prawnej w zakresie ubezpieczeń.

Wykres 2. Wykreślenia brokerów z uwagi na przesłanki wynikające z przepisów prawa (zgodnie z tabelą powyżej).

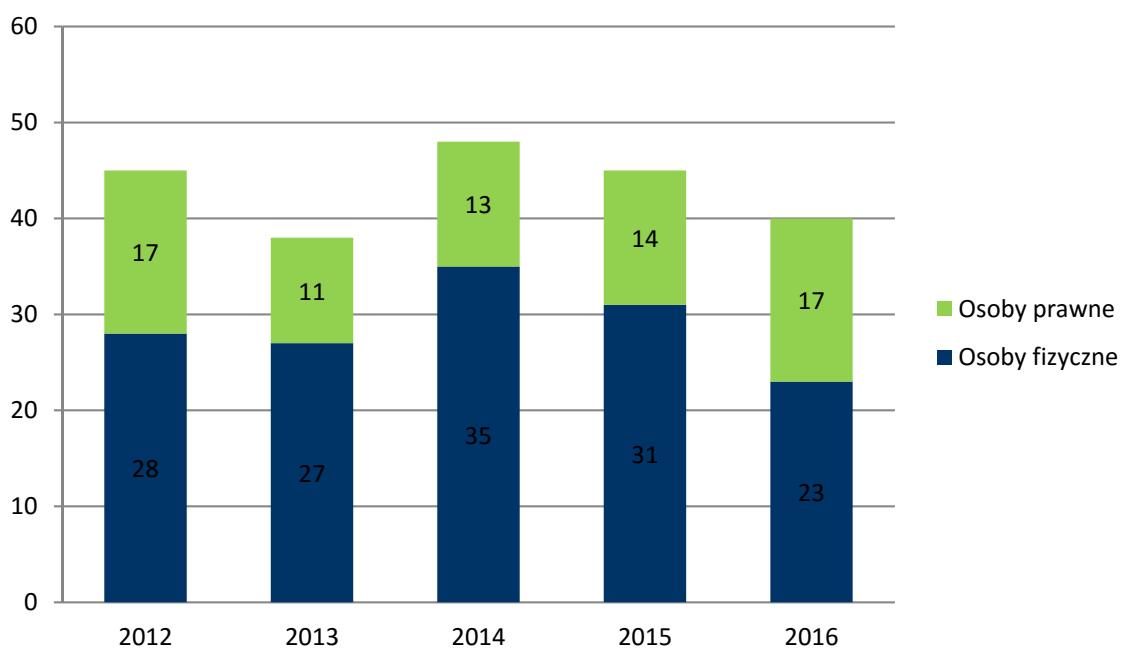
Liczba wykreśleń z rejestru brokerów w latach 2012-2016, przedstawiona w poniższej tabeli, kształtowała się na zbliżonym poziomie.

W 2016 roku dokonano łącznie 40 wykreśleń, co oznacza spadek liczby dokonanych wykreśleń o prawie 11% w stosunku do 2015 roku.

Tabela 4. Liczba wykreśleń z rejestru brokerów dokonanych w latach 2012-2016.

	2012	2013	2014	2015	2016
Osoby fizyczne	28	27	35	31	23
Osoby prawne	17	11	13	14	17
Razem	45	38	48	45	40

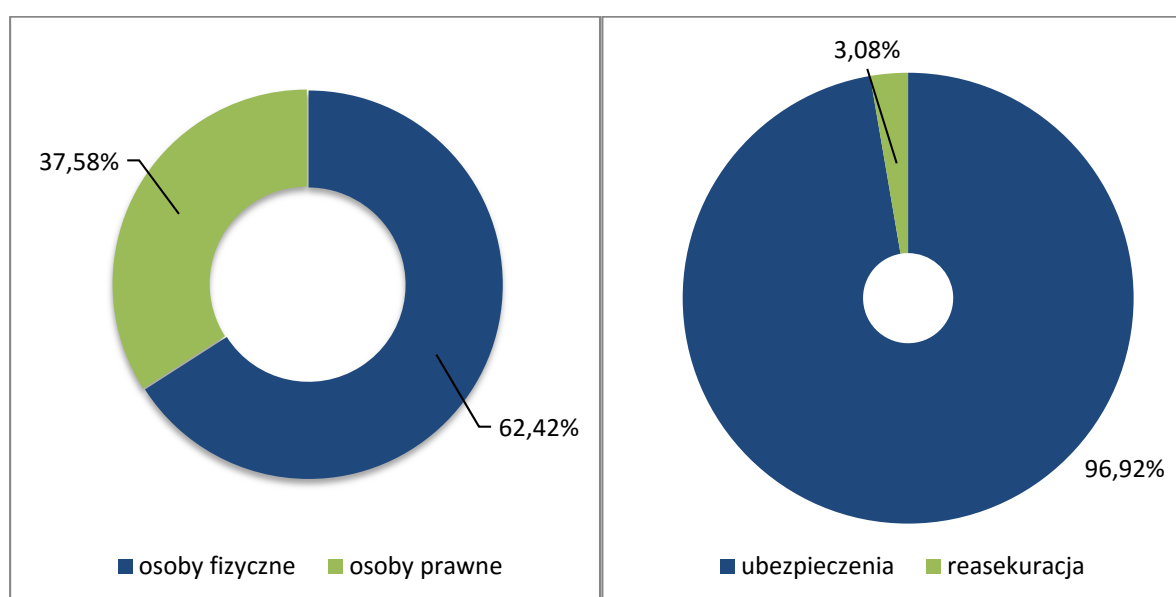
Wykres 3. Liczba wykreśleń z rejestru brokerów dokonanych w latach 2012-2016.

Liczba brokerów w Polsce

Ogólna liczba zarejestrowanych brokerów na dzień 31 grudnia 2016 roku wyniosła **1365**, z czego **1323** podmioty wykonywały działalność w zakresie ubezpieczeń, a jedynie **42** w zakresie reasekuracji. Wartość ta oznacza przyrost liczby zarejestrowanych brokerów o **3,8%** w stosunku do 2015 roku.

Wykres 4. Struktura brokerów zarejestrowanych do dnia 31 grudnia 2016 roku.

Liczba brokerów w poszczególnych województwach jest zróżnicowana – począwszy od województwa mazowieckiego, w którym siedzibę posiada 344 brokerów, a skończywszy na województwie świętokrzyskim, gdzie działalność prowadziło w 2016 roku jedynie 17 brokerów.

Tabela 5. Liczba brokerów ze względu na siedzibę w poszczególnych województwach.

	Województwo	Liczba brokerów
1	mazowieckie	344
2	śląskie	140
3	pomorskie	129
4	wielkopolskie	129
5	dolnośląskie	122
6	kujawsko-pomorskie	100
7	łódzkie	91
8	małopolskie	87
9	zachodniopomorskie	50
10	Lubelskie	32
11	Podlaskie	29
12	Lubuskie	26
13	podkarpackie	25
14	Opolskie	23
15	warmińsko-mazurskie	21
16	świętokrzyskie	17

Zdecydowanym liderem wśród miast najczęściej wybieranych przez brokerów na siedzibę jest Warszawa (247 brokerów). Na drugim miejscu znajduje się Wrocław (87 brokerów), na trzecim zaś Poznań (65 brokerów). Warto również odnotować, iż aglomerację trójmiejską wybrało 86 brokerów.

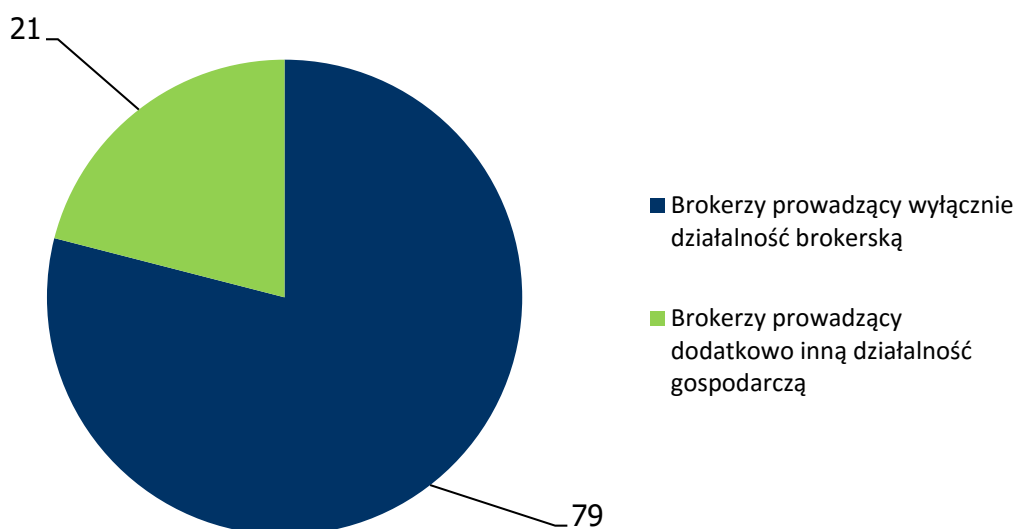
Tabela 6. Miasta, w których siedzibę ma największa liczba brokerów.

	Miasto	Liczba brokerów
1	Warszawa	247
2	Wrocław	87
3	Poznań	65
4	Łódź	57
5	Kraków	48

Brokerzy prowadzący inną działalność poza brokerską.

Jak wynika ze złożonych przez brokerów do organu nadzoru informacji w zakresie wykonywanej działalności brokerskiej za 2016 rok większość z nich skupia się wyłącznie na prowadzeniu działalności brokerskiej, a jedynie nieco ponad 21% z nich prowadzi również dodatkowo inną działalność gospodarczą. Wśród podmiotów będących osobami prawnymi prowadzącymi działalność brokerską tylko 19% deklaruje inną działalność poza brokerską. Natomiast w grupie osób fizycznych prowadzących działalność brokerską taką deklarację przedłożyło blisko 23% podmiotów.

Wykres 5. Zestawienie brokerów prowadzących wyłącznie działalność brokerską z brokerami prowadzącymi dodatkowo działalność gospodarczą.

2. UMOWY UBEZPIECZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ Z TYTUŁU WYKONYWANIA DZIAŁALNOŚCI BROKERSKIEJ.

Jednym z warunków wymaganych do uzyskania zezwolenia i wpisania do rejestru brokerów ubezpieczeniowych oraz prowadzenia działalności brokerskiej jest zawarcie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania działalności brokerskiej. Od dnia 10 stycznia 2014 roku, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 12 listopada 2013 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania działalności brokerskiej, obowiązuje minimalna suma gwarancyjna ubezpieczenia OC wynosząca równowartość w złotych 1 250 618 EUR w odniesieniu do jednego zdarzenia, którego skutki są objęte umową ubezpieczenia OC oraz 1 875 927 EUR w odniesieniu do wszystkich takich zdarzeń.

W roku ubiegłym 99,5 % zawartych przez brokerów umów dotyczyło podstawowej sumy gwarancyjnej (8 054 293 PLN, tzn. 1 875 927 EUR), przy zastosowaniu kursu średniego euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski po raz pierwszy w roku tj. w dniu 4 stycznia 2016 roku (tabela kursów średnich nr 1/A/NBP/2016, gdzie kurs średni euro wynosił 4,29 PLN). Jedynie 0,5 % brokerów zdecydowało się na ubezpieczenie swojej działalności na wyższą kwotę aniżeli prawnie normowana wartość minimalna.

W 2016 roku brokerzy zawierali umowy ubezpieczenia OC z tytułu wykonywania działalności brokerskiej z 17 zakładami ubezpieczeń wskazanymi w tabeli poniżej.

Tabela 7. Zakłady ubezpieczeń, z którymi brokerzy zawarli umowy ubezpieczenia OC z tytułu wykonywania działalności brokerskiej w 2016 roku.

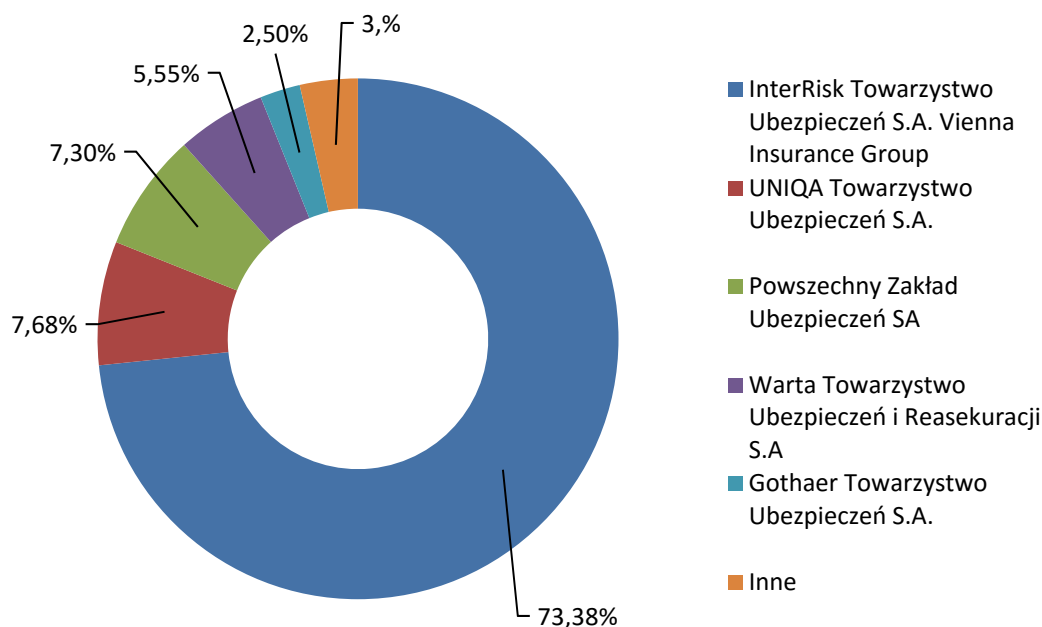
	Nazwa Zakładu Ubezpieczeń	Udział
1	InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna Vienna Insurance Group	73,38%
2	UNIQA Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna	7,68%
3	Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna	7,30%
4	Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji WARTA Spółka Akcyjna	5,55%
5	Gothaer Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna	2,50%
6	Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji Allianz Polska Spółka Akcyjna	1,51%
7	AIG Europe Limited Oddział w Polsce	0,75%
8	PI Indemnity Company Limited	0,30%

9	HCC INTERNATIONAL INSURANCE COMPANY PLC	0,15%
10	GENERALI Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna	0,15%
11	GENERALI Versicherung AG	0,15%
12	LIBERTY MUTUAL INSURANCE EUROPE LIMITED	0,15%
13	XL Insurance Company Limited	0,15%
14	ACE European Group Limited Oddział w Polsce	0,07%
15	COMPENSA TU Spółka Akcyjna Vienna Insurance Group	0,07%
16	SOCIETY OF LLOYD'S O/w Polsce	0,07%
17	"TUZ" Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych	0,07%

Zgodnie z powyższą tabelą, najwięcej umów zawarto z InterRisk Towarzystwem Ubezpieczeń Spółka Akcyjna Vienna Insurance Group.

Biorąc pod uwagę sumaryczną wielkość składek wyrażoną w PLN największy udział spośród wszystkich zakładów ubezpieczeń również posiada InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna Vienna Insurance Group – 68,5%.

Wykres 6. Struktura udziału zakładów ubezpieczeń, z którymi brokerzy zawarli umowy OC z tytułu wykonywania działalności brokerskiej w 2016 roku – podział według sumarycznego udziału składek (%).

Należy zwrócić uwagę, iż jedynie 0,6% brokerów wykazało, że w stosunku do nich klienci zgłosili roszczenia o naprawienie szkody z ubezpieczenia OC. Może to świadczyć o profesjonalnej obsłudze klienta przez brokerów ubezpieczeniowych.

3. PRZYCHODY UZYSKANE PRZEZ BROKERÓW Z TYTUŁU PROWIZJI OD ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ.

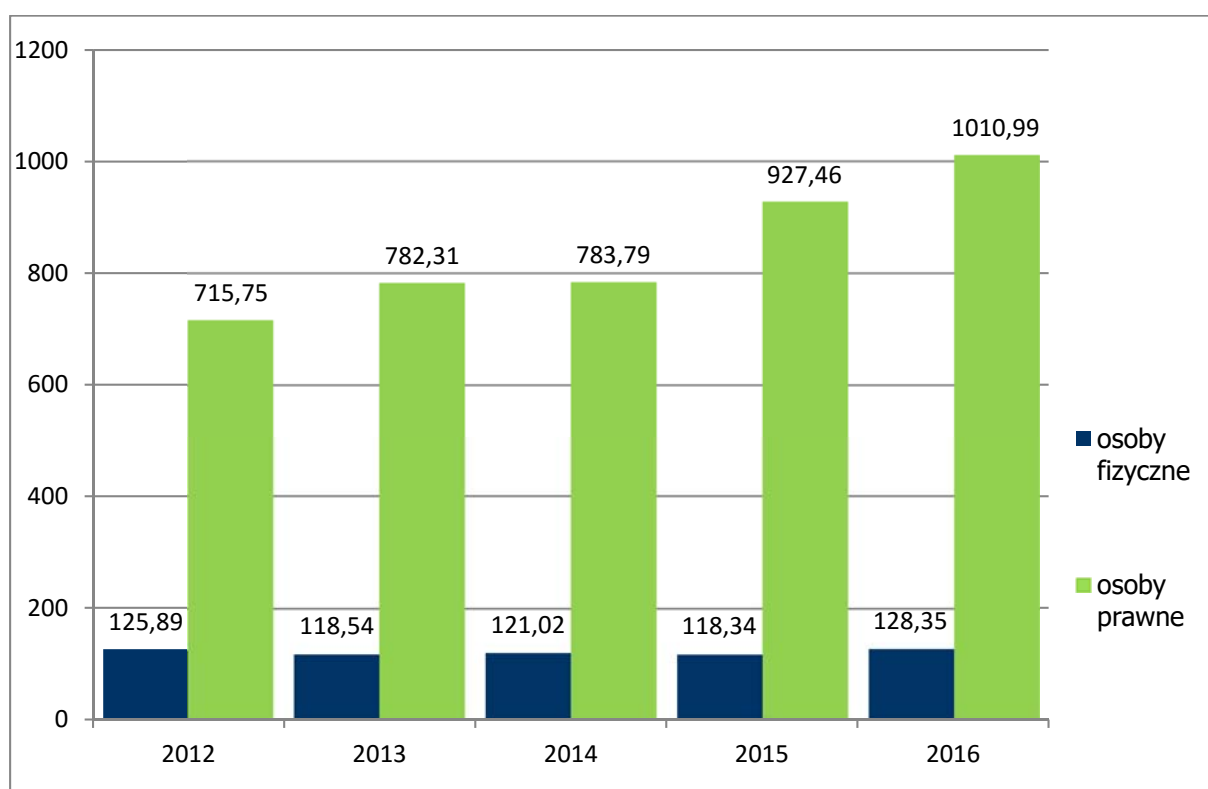
Głównym źródłem przychodu z działalności brokerskiej są prowizje uzyskiwane od zakładów ubezpieczeń. W 2016 roku całkowite przychody brokerów z tego tytułu wyniosły 1 139 344 502 PLN, co oznacza wzrost przychodów w stosunku do roku poprzedniego o 8,94%. Jest to kolejny rok ze wzrostem dynamiki w porównaniu do ostatnich lat, szczególnie jeśli uwzględniony zostanie przyrost liczby zarejestrowanych i działających brokerów w badanym okresie (3,8%).

Mimo, że osoby fizyczne stanowią blisko 62,4% wszystkich zarejestrowanych brokerów, to wygenerowały one zaledwie 11,3% całkowitych przychodów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń w 2016 roku.

Tabela 8. Przychody ogółem uzyskane przez brokerów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń w latach 2012-2016 (PLN).

	2012	2013	2014	2015	2016
Osoby fizyczne	125 890 638	118 535 297	121 021 384	118 335 508	128 348 130
Osoby prawne	715 749 508	782 306 667	783 787 654	927 462 534	1 010 996 372
Ogółem	841 640 146	900 841 964	904 809 038	1 045 798 042	1 139 344 502

Wykres 7. Przychody uzyskane przez brokerów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń w latach 2012-2016 (mln PLN).

Średnie roczne przychody uzyskane przez brokerów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń.

Poniższa tabela przedstawia średnie przychody uzyskane przez brokerów w podziale na osoby fizyczne oraz prawne w 2016 roku. Jak wynika z przedstawionych danych w 2016 roku nastąpił wzrost średnich przychodów o 6,3% w przypadku osób fizycznych oraz wzrost średnich przychodów o 1,9% w przypadku osób prawnych w odniesieniu do 2015 roku. Porównując średni przychód wszystkich brokerów nastąpił wzrost w porównaniu z rokiem 2015 (4,6%).

Tabela 9. Średnie przychody uzyskiwane w latach 2012–2016 z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń w przeliczeniu na brokera w zależności od rodzaju podmiotu (PLN).

	2012	2013	2014	2015	2016
Brokerzy ogółem	766 521	1 067 348	1 097 680	1 131 816	1 184 350
Osoby fizyczne	169 435	231 063	247 995	219 955	233 785
Osoby prawne	2 016 196	2 363 464	2 325 779	2 402 753	2 447 933
Dynamika zmian rok do roku	-	39,2%	2,8%	3,1%	4,6%

W 2016 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, występuje grupa brokerów generujących znaczący odsetek całkowitego przychodu. Analizując przychody z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń należy wskazać, że grupa 25 brokerów o najwyższych przychodach osiągnęła wynik 700 436 762 PLN, co stanowiło prawie 62% całkowitych przychodów rynku brokerskiego w Polsce.

Tabela 10. Przychody uzyskiwane w latach 2012–2016 z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń przez 25 brokerów o najwyższych przychodach (PLN).

	2012	2013	2014	2015	2016
Przychody	483 216 397	570 773 156	527 835 521	658 541 442	700 436 762
Odsetek	57,4%	63,4%	58,4%	62,9%	61,7%
Dynamika zmian rok do roku	-	18,1%	-7,5%	24,8%	6,4%

Przychody brokerów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń według położenia geograficznego.

Przychody generowane przez brokerów są zróżnicowane w poszczególnych województwach – zarówno w ujęciu ogólnym, jak i średnim. Największy odsetek całkowitych przychodów w 2016 roku wygenerowali brokerzy z województwa mazowieckiego – 36,8%. Kolejnymi

województwami są kujawsko-pomorskie – 19,6% i dolnośląskie – 14,4%. Jednocześnie należy podkreślić, iż w Warszawie osiągnięte zostały największe przychody i wyniosły one 450 740 418 PLN, co stanowi 91,3% w województwie mazowieckim oraz 33,6% ogółu przychodów w skali kraju.

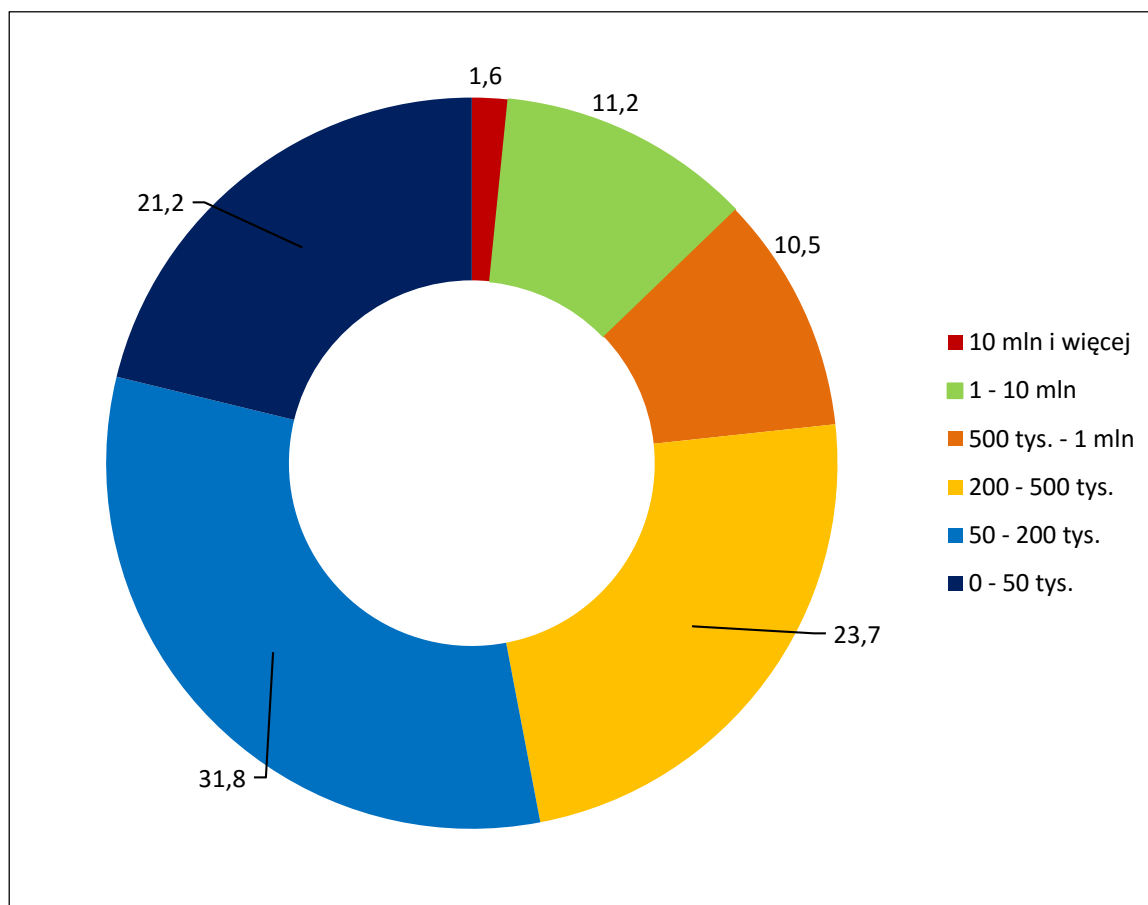
Tabela 11. Przychody brokerów w 2016 roku osiągnięte w poszczególnych województwach – przychody ogółem oraz średnie przychody w przeliczeniu na jednego brokera (PLN).

	Województwo	Przychody ogółem	Przychody średnie
1	mazowieckie	493 700 948	1 435 177
2	kujawsko-pomorskie	261 957 505	2 619 575
3	dolnośląskie	192 336 659	1 576 550
4	śląskie	96 898 938	692 135
5	pomorskie	72 922 637	565 292
6	wielkopolskie	57 138 117	442 931
7	łódzkie	45 169 471	496 368
8	małopolskie	34 839 984	400 460
9	lubelskie	16 728 160	522 755
10	zachodniopomorskie	15 908 195	318 164
11	lubuskie	11 370 666	437 333
12	podkarpackie	11 069 766	442 791
13	podlaskie	8 805 765	303 647
14	warmińsko-mazurskie	7 960 823	379 087
15	opolskie	7 644 345	332 363
16	świętokrzyskie	6 758 427	397 555

W ramach przedmiotowego zagadnienia, poniżej przedstawiono wykres obrazujący zróżnicowanie w osiągniętych przez brokerów przychodach w 2016 roku. Z powyższego wynika, iż 1,6% ogółu brokerów osiągnęło przychody w przedziale od 10 000 000 PLN i więcej. Należy przy tym zaznaczyć, iż w grupie tej znalazły się jedynie podmioty posiadające

zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej będące osobami prawnymi. Ostatnią grupą na poniższym wykresie stanowią brokerzy, którzy osiągnęli przychód do 50 000 PLN – należy do niej 21,2% ogółu brokerów.

Wykres 8. Przychody osiągnięte przez brokerów w 2016 roku w odpowiednich przedziałach (%).

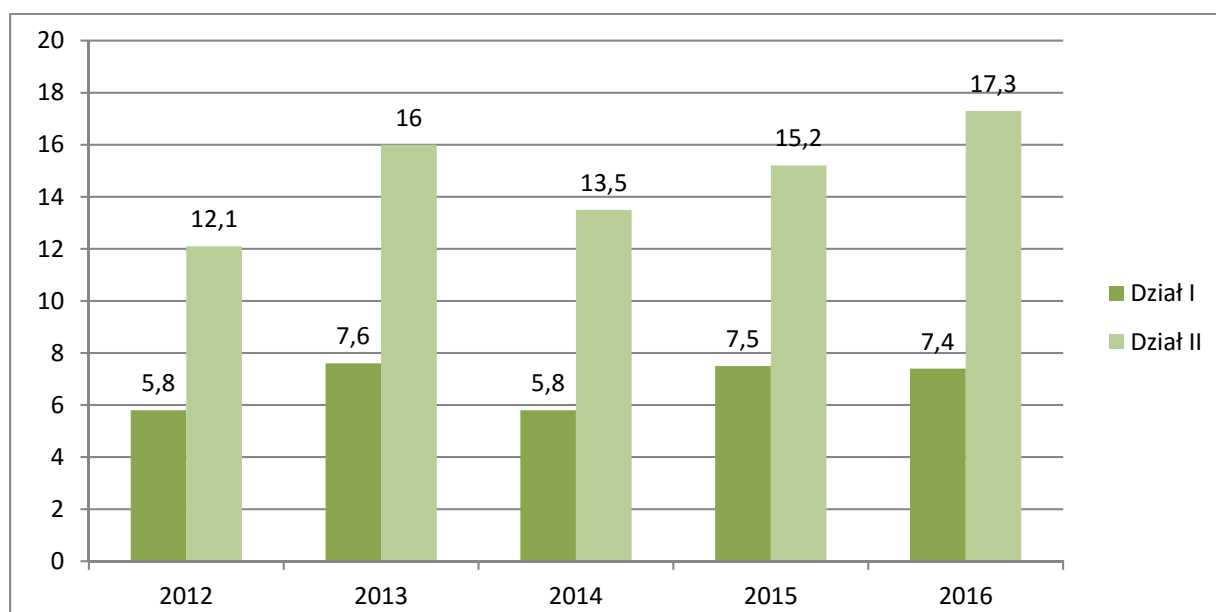

4. WIELKOŚĆ PROWIZJI WYPŁACONEJ PRZEZ ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ.

W 2016 roku zakłady ubezpieczeń wypłaciły brokerom prowizje o łącznej wartości **1 135 473 182 PLN**. W 2016 roku odnotowano wzrost wartości prowizji wypłaconej brokerom przez zakłady ubezpieczeń w Dziale I w stosunku do roku 2015 o 10,6% oraz wzrost w Dziale II o 0,02%. Ogółem odnotowano wzrost na poziomie 1,7%. Średnia prowizja przypadająca na brokera wyniosła w 2016 roku 7,43% wysokości ulokowanej składki w Dziale I oraz 17,26% w Dziale II, ogólnie w dziale I i II – 13,97%. Z powyższych danych wynika, iż w porównaniu do roku ubiegłego nastąpił spadek w Dziale I o 0,1% oraz wzrost w Dziale II o 2,1%.

Tabela 12. Wartości prowizji wypłaconej brokerom przez zakłady ubezpieczeń w 2015 oraz 2016 roku (PLN).

	2015	2016
Dział I	171 005 685	189 049 129
Dział II	874 792 357	874 932 462
Razem	1 045 798 042	1 063 981 591
Dynamika zmian rok do roku	-	1,7%

Wykres 9. Średnie prowizje stanowiące wynagrodzenie brokerów wypłacane przez zakłady ubezpieczeń w latach 2012-2016 (%).

5. SKŁADKI ULOKOWANE PRZEZ BROKERÓW W ZAKŁADACH UBEZPIECZEŃ.

Wartość składek ulokowanych w zakładach ubezpieczeń za pośrednictwem brokerów w 2016 roku wyniosła **7 615 212 110 PLN**, co oznacza spadek wskazanej kategorii o 5,1% w odniesieniu do poprzedniego roku sprawozdawczego. W Dziale I nastąpił wzrost o 11,8% a w Dziale II spadek o 11,8% w stosunku do 2015 roku.

Tabela 13. Wartość składki ulokowanej za pośrednictwem brokerów w zakładach ubezpieczeń w 2015 oraz 2016 roku (PLN).

	2015	2016
Dział I	2 277 305 837	2 545 312 914
Dział II	5 749 577 715	5 069 899 196
Razem	8 026 883 552	7 615 212 110
Dynamika zmian rok do roku	-	-5,1%

W odniesieniu do składek ulokowanych przez brokerów w zakładach ubezpieczeń w 2016 roku, brokerzy prowadzący działalność jako osoby fizyczne ulokowali 793 276 323 PLN, zaś brokerzy – osoby prawne – 6 821 935 787 PLN.

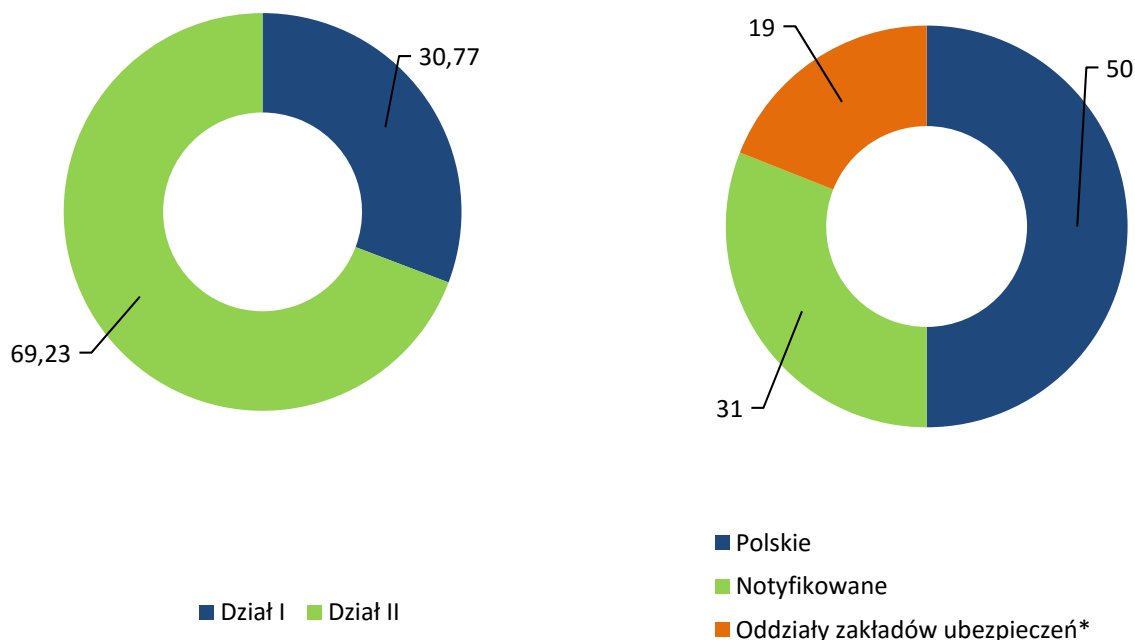
Analogicznie do uzyskanych przez brokerów przychodów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń, kształtowała się struktura składki ulokowanej przez brokerów.

Dziesięciu największych brokerów (stosując kryterium wielkości ulokowanej składki) pośredniczyło w zawarciu umów ubezpieczenia o łącznej składce równej 3 483 788 848 PLN. Kwota ta stanowi 41,99% składek ulokowanych przez brokerów.

Dwudziestu największych brokerów łącznie ulokowało natomiast składkę równą wysokości 4 713 343 883 PLN. Kwota ta stanowi 56,80% składek ulokowanych przez brokerów.

W 2016 roku brokerzy współpracowali ze 130 zakładami ubezpieczeń, z czego zdecydowaną większość stanowiły zakłady ubezpieczeń Działu II (90 zakładów ubezpieczeń – 69,23%). Biorąc pod uwagę wartości składek ulokowanych przez brokerów również należy wskazać znaczący odsetek zakładów ubezpieczeń Działu II (71,03%).

Wykres 10. Struktura pod względem liczby zakładów ubezpieczeń, z którymi brokerzy współpracowali w 2016 roku (%).

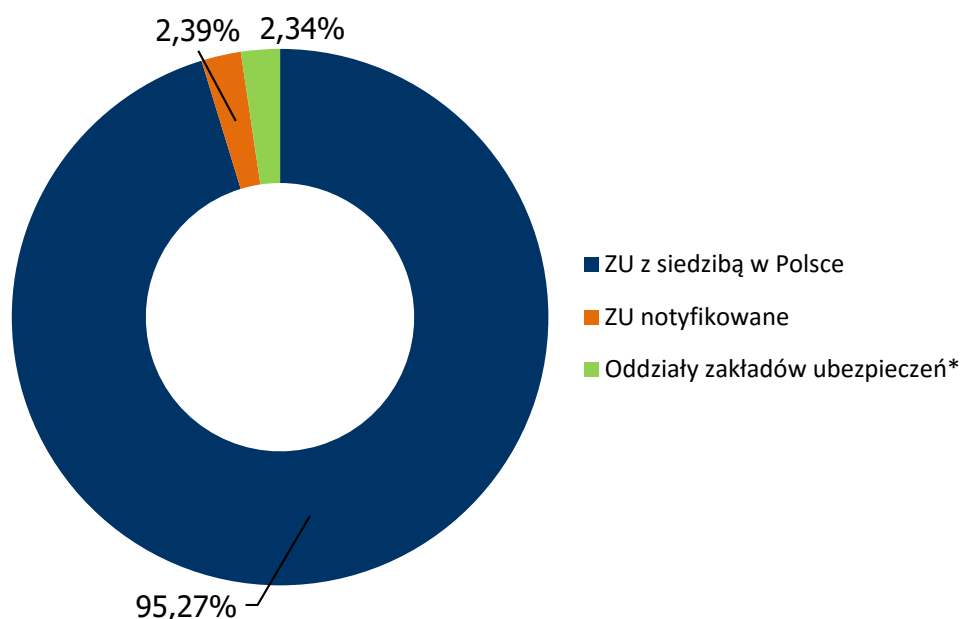

* Oddziały zakładów ubezpieczeń państw członkowskich UE oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym (EEA).

Poza podziałem zakładów ubezpieczeń według rodzaju działalności (Dział I bądź Dział II) należy wskazać strukturę zakładów ubezpieczeń w podziale na zakłady ubezpieczeń z siedzibą w Polsce, zakłady notyfikowane oraz oddziały zakładów ubezpieczeń państw członkowskich UE oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym (EEA).

Analizując liczbę zakładów ubezpieczeń w poszczególnych grupach należy zauważyć, że pod względem liczby zakładów, z którymi współpracowali brokerzy w 2016 roku, polskie zakłady stanowią 50%.

Niemniej jednak, gdy analizie poddane zostaną wartości składek lokowanych w poszczególnych grupach, struktura będzie znacząco odmienna. Pod względem wartości lokowanych składek zakłady z siedzibą w Polsce stanowią 95,27% wszystkich zakładów.

Wykres II. Struktura pod względem wartości lokowanych składek w podziale na 3 grupy (%).

* Oddziały zakładów ubezpieczeń państw członkowskich UE oraz innych państw należących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego

6. ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ, W KTÓRYCH BROKERZY ULOKOWALI SKŁADKI.

W 2016 roku składki o największej, sumarycznej wartości brokerzy ulokowali w Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Spółka Akcyjna oraz Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna. W czołówce 10 zakładów, w których brokerzy ulokowali składki o największej wartości znalazły się jedynie zakłady ubezpieczeń z siedzibą w Polsce. We wskazanej grupie zdecydowaną większość stanowią zakłady ubezpieczeń z Działu II.

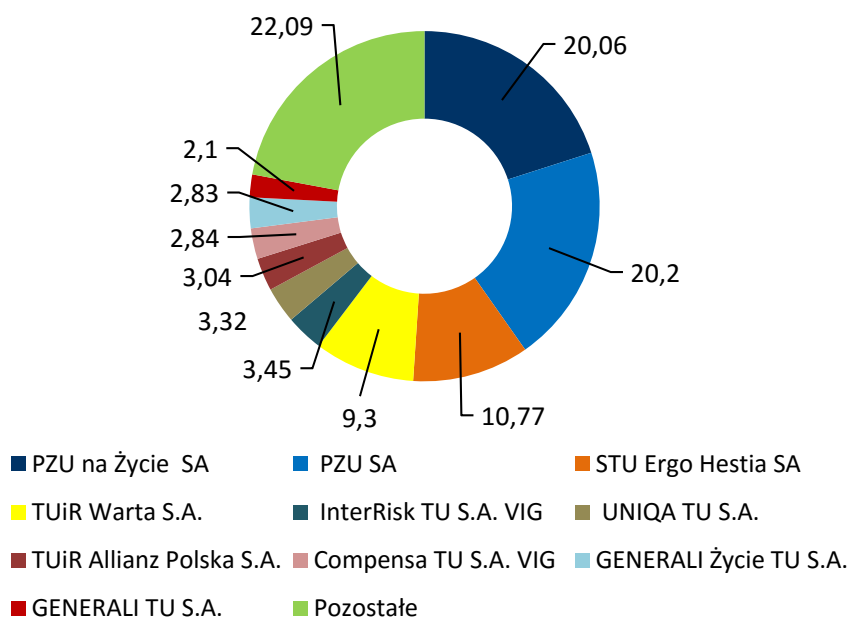
Tabela 14. Zakłady ubezpieczeń według wielkości składki ulokowanej przez brokerów w 2016 roku.

Zakład Ubezpieczeń	Składki ulokowane przez brokerów (PLN)
1 Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna	1 676 304 941
2 Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna	1 664 535 807
3 Sopockie Towarzystwo Ubezpieczeń ERGO HESTIA Spółka Akcyjna	893 920 424
4 Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji WARTA Spółka Akcyjna	771 889 444

5	InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna Vienna Insurance Group	285 883 634
6	UNIQA Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna	275 727 939
7	Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji Allianz Polska Spółka Akcyjna	251 961 001
8	COMPENSA Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna	235 364 679
9	GENERALI Życie Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna	235 029 030
10	GENERALI Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna	174 615 025

Wskazane w tabeli powyżej zakłady ubezpieczeń zainkasowały składki o łącznej wartości 6 465 231 924 PLN, co stanowi 77,9% całkowitej wartości składek ulokowanych przez brokerów w 2016 roku.

Wykres 12. Struktura pod względem wielkości składki ulokowanej przez brokerów w 2016 roku (%).

Dla Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej udział składki ulokowanej przez brokerów w składce przypisanej brutto (składka przypisana brutto – 10 682 014 tys. zł) wyniósł 15,69%, dla Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna udział składki ulokowanej przez brokerów w składce przypisanej brutto (składka przypisana brutto – 8 034 417 tys. zł) wyniósł 20,72%, dla Sopotkiego Towarzystwa Ubezpieczeń ERGO HESTIA Spółka Akcyjna (składka przypisana brutto – 4 285 447 tys. zł) wyniósł 20,86%, dla Towarzystwa Ubezpieczeń i Reasekuracji WARTA Spółka Akcyjna (składka przypisana brutto – 4 119 309 tys. zł) wyniósł 18,74%, dla InterRisk Towarzystwa Ubezpieczeń Spółka

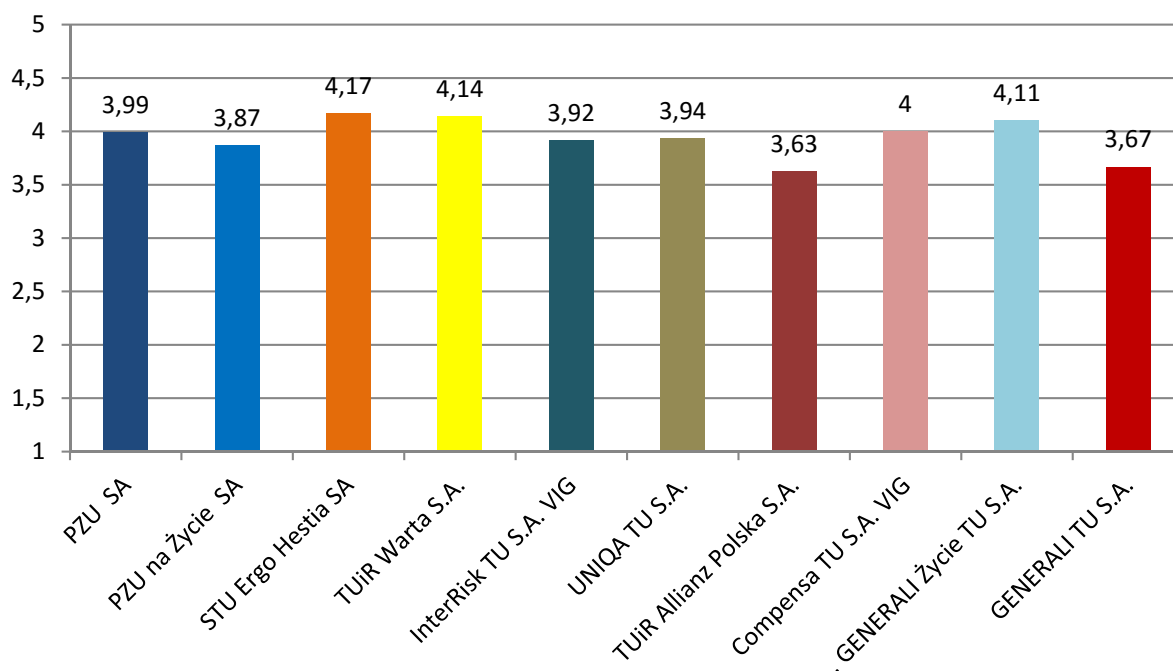
Akcyjna VIG (składka przypisana brutto – 870 417 tys. zł) wyniósł 32,84%, dla UNIQA Towarzystwa Ubezpieczeń Spółka Akcyjna (składka przypisana brutto – 1 112 731 tys. zł) wyniósł 24,78%, dla Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji Allianz Polska Spółka Akcyjna (składka przypisana brutto – 1 790 883 tys. zł) wyniósł 14,07%, dla Towarzystwa Ubezpieczeń COMPENSA Spółka Akcyjna (składka przypisana brutto – 1 193 824 tys. zł) wyniósł 19,72%, dla GENERALI Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna (składka przypisana brutto – 984 577 tys. zł) wyniósł 23,87%, dla GENERALI Towarzystwa Ubezpieczeń Spółka Akcyjna (składka przypisana brutto – 1 418 789 tys. zł) wyniósł 12,31%.

Poniżej przedstawiono wykres obrazujący, w jaki sposób brokerzy ocenili współpracę z 10 zakładami, w których ulokowali składki o największej wartości.

Jest to subiektywna ocena współpracy brokerów z zakładami ubezpieczeń.

W ramach sugerowanej skali ocen od 1 – do 5 brokerzy ocenili powyższe zakłady ubezpieczeń w przedziale 3,8 – 4,2. Jest to ocena zdecydowanie powyżej średniej w skali ocen. Najwyższą ocenę uzyskało podobnie jak w roku ubiegłym STU Ergo Hestia Spółka Akcyjna.

Wykres 13. Ocena 10 zakładów ubezpieczeń, w których najczęściej były lokowane ryzyka ubezpieczeniowe, wystawiona przez brokerów w 2016 roku.

7. PODSUMOWANIE

W roku 2016 odnotowano spadek liczby wydanych zezwoleń w stosunku do lat ubiegłych. Wskaźnik procentowy liczby wydanych zezwoleń w zakresie ubezpieczeń w stosunku do roku 2015 wyniósł minus 33% (a razem z reasekuracją blisko 32%). Nie miało to jednak dużego wpływu na ostateczny kształt rynku brokerów ubezpieczeniowych.

Rynek brokerów ubezpieczeniowych, przy ciągłym wzroście liczby funkcjonujących na rynku podmiotów pośredniczących w zawieraniu lub doprowadzaniu do zawarcia umów ubezpieczenia, odnotowuje stały wzrost przychodów ogółem z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń.

Mając na uwadze wysokość osiąganych przez brokerów przychodów należy zwrócić uwagę na wysoki stopień koncentracji. Największe przychody, ponad 83% rynku brokerskiego, osiągane są przez brokerów w trzech województwach. Jednocześnie niewielka liczba brokerów generuje ponad połowę wszystkich uzyskanych przychodów.

W 2016 roku utrzymywała się tendencja zawierania większości umów ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania działalności brokerskiej przez brokerów z InterRisk Towarzystwem Ubezpieczeń S.A. Vienna Insurance Group (prawie 74% w stosunku do 76% w 2015 roku), co powoduje znaczną koncentrację zawierania ich w tym zakładzie ubezpieczeń.

Ponadto niezmienna jest tendencja koncentracji ogółu lokowanej składki przez zdecydowaną większość brokerów w Dziale II. Brokerzy, pomimo że pośredniczą przy zawieraniu coraz większej liczby umów ubezpieczenia z zagranicznymi zakładami ubezpieczeń, to jednak ponad 95% składek ulokowali w zakładach ubezpieczeń z siedzibą w Polsce, a jedynie niecałe 5% w zakładach notyfikowanych.

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba zezwoleń brokerskich wydanych w latach 2012 – 2016 w zakresie ubezpieczeń.....	6
Wykres 2. Wykreślenia brokerów z uwagi na przesłanki wynikające z przepisów prawa.....	8
Wykres 3. Liczba wykreśleń z rejestru brokerów dokonanych w latach 2012–2016.....	9
Wykres 4. Struktura brokerów zarejestrowanych do dnia 31 grudnia 2016 roku.....	9
Wykres 5. Zestawienie brokerów prowadzących wyłącznie działalność brokerską z brokerami prowadzącymi dodatkową działalność gospodarczą.	11
Wykres 6. Struktura udziału zakładów ubezpieczeń, z którymi brokerzy zawarli umowy OC z tytułu wykonywania działalności brokerskiej w 2016 roku – podział według sumarycznego udziału składek.....	14
Wykres 7. Przychody uzyskane przez brokerów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń w latach 2012–2016 (mln PLN).....	15
Wykres 8. Przychody osiągnięte przez brokerów w 2016 roku w odpowiednich przedziałach.....	18
Wykres 9. Średnie prowizje stanowiące wynagrodzenie brokerów wypłacane przez zakłady ubezpieczeń w latach 2012 – 2016	19
Wykres 10. Struktura pod względem liczby zakładów ubezpieczeń, z którymi brokerzy współpracowali w 2016 roku.....	21
Wykres 11. Struktura pod względem wartości lokowanych składek w podziale na trzy grupy.....	22
Wykres 12. Struktura pod względem wielkości składki ulokowanej przez brokerów w 2016 roku.....	23
Wykres 13. Ocena 10 zakładów ubezpieczeń, w których najczęściej były lokowane ryzyka ubezpieczeniowe, wystawiona przez brokerów w 2016 roku.....	24

SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba wydanych zezwoleń w zakresie ubezpieczeń w latach 2012 – 2016.....	5
Tabela 2. Liczba wydanych zezwoleń w zakresie reasekuracji w latach 2012 – 2016.....	6
Tabela 3. Liczba wykreśleń brokerów z rejestru w 2016 roku.....	7
Tabela 4. Liczba wykreśleń z rejestru brokerów dokonanych w latach 2012 – 2016.....	8
Tabela 5. Liczba brokerów ze względu na siedzibę w poszczególnych województwach	10
Tabela 6. Miasta, w których siedzibę ma największa liczba brokerów.....	11
Tabela 7. Zakłady Ubezpieczeń, z którymi brokerzy zawarli umowy ubezpieczenia OC z tytułu wykonywania działalności brokerskiej w 2016 roku.....	12
Tabela 8. Przychody ogółem uzyskane przez brokerów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń w latach 2012 – 2016.....	15
Tabela 9. Średnie przychody uzyskiwane w latach 2012 – 2016 z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń w przeliczeniu na brokera w zależności od rodzaju podmiotu.....	16
Tabela 10. Przychody uzyskiwane w latach 2012 – 2016 z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń przez 25 brokerów o najwyższych przychodach.....	16
Tabela 11. Przychody brokerów w 2016 roku osiągnięte w poszczególnych województwach – przychody ogółem oraz średnie przychody w przeliczeniu na jednego brokera.....	17
Tabela 12. Wartości prowizji wypłaconych brokerom przez zakłady ubezpieczeń w 2015 oraz 2016 roku.....	19
Tabela 13. Wartość składki ulokowanej za pośrednictwem brokerów w zakładach ubezpieczeń w 2015 oraz 2016 roku.....	20
Tabela 14. Zakłady ubezpieczeń według wielkości składki ulokowanej przez brokerów w 2016 roku.....	22

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
Plac Powstańców Warszawy 1
00-950 Warszawa

tel. (+48 22) 262-50-00
fax (+48 22) 262-51-11
e-mail: knf@knf.gov.pl

www.knf.gov.pl

AUTOR:
Zbigniew Kalisiewicz
Departament Licencji Ubezpieczeniowych i Emerytalnych